

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра соціально-економічних та природничих дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Образотворче мистецтво з методикою навчання

Освітня програма : Початкова освіта

Спеціальність : 013 Початкова освіта

Галузь знань : 01 «Освіта»/ Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від "3" жовтня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Образотворче мистецтво з методикою навчання
Викладач (-і)	Федюк Юлія Іванівна
Контактний телефон викладача	0951494154
E-mail викладача	juliagold05@gmail.com
Формат дисципліни	Денна, заочна форма/ дистанційне навчання
Обсяг дисципліни	120
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=6615
Консультації	Консультації до самостійної роботи студентів проводиться на практичних заняттях (тривалість – не фіксована, залежить від потреб студента проводиться у межах робочого часу викладача) .
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Образотворче мистецтво з методикою навчання» передбачає набуття практичних умінь і навичок зображення предметного світу з натури, з уяви та пам'яті, вивчення основних закономірностей побудови простих геометричних форм, створення нескладних площинних композицій. Даний курс спрямований на формування уявлення про образотворче мистецтво як засіб комунікації та специфічну, художньо-образну форму пізнання та відображення навколишнього світу; основи художньо-образної мови різних видів образотворчого мистецтва і виражальні можливості художніх технік; історію становлення та розвитку образотворчого мистецтва, його роль у житті людей.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу: надання базових знань з історії, теорії і методики навчання образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва і дизайну, художнього виховання та розвитку умінь і навичок дітей, формування у них потреб і здібностей в процесі художнього осмислення світу.</p> <p>Завдання курсу: визначити зміст та основні напрями роботи вчителя образотворчого мистецтва, керівника гуртків художніх ремесел; сформувати естетичне ставлення студентів до оточуючого світу і мистецтва; виховати любов до народних традицій; розвивати потребу спілкування з прекрасним і на його основі формувати морально-етичні ідеали, образне сприйняття і логічне мислення, просторову уяву, фантазію, відчуття кольору і композиції. Засвоєння практичних навичок роботи з фарбами, папером, пластиліном, оволодіння різними художніми техніками та прийомами.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальна компетентність: КЗ-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.</p> <p>Фахові компетентності: СК-1.5. Мистецька компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих мистецьких знань, умінь і навичок, які становлять теоретичну та діяльнісно-технологічну основу освітньої галузі «Мистецтво» загалом та окремих його змістових ліній. Складниками мистецької компетентності є музична, образотворча, мистецько-синтетична.</p> <p>СК-3.1. Дидактична. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших учнів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.</p> <p>СК -3.3. Організаційна. Здатність до організації навчально-виховного процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.</p> <p>СК-4.3. Спеціально-методична. Здатність до навчання молодших школярів будь-яким елементам змісту програми.</p> <p>СК-4.4. Контрольно-оцінювальна. Здатність до реалізації критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи; здатність дотримуватись Державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів початкової школи, визначених у програмі.</p>	

Програмні результати навчання:

РН1 Здатність демонструвати знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

РН4 Здатність застосовувати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.

РН5 Здатність визначати сутність методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

РН6 Здатність до застосування нормативних документів, що регламентують Початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

РН7 Здатність застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

РН8 Уміння проектувати процес навчання з предмету у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми.

РН9 Здатність до моделювання процесу навчання учнів початкової школи певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методика роботи над окремими видами завдань, створювати методика підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми.

РН10 Уміння проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми. Здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання та у відповідності до Державних вимог до рівня навчальних досягнень учнів, визначених у програмі з певного предмету.

РН11 Здатність до проведення уроків в початковій школі, аналізу уроку щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

5. Організація навчання курсу**Обсяг курсу**

Вид заняття	Загальна кількість годин денна/заочна
лекції	18/6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28/10
самостійна робота	74/104

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4,5	013 Початкова освіта	2,3	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
<u>Тема 1.</u> Образотворче мистецтво і методика як предмет вивчення. З історії образотворчого мистецтва і методів навчання План 1. Образотворче мистецтво і методика як предмет вивчення. 2. Мета і головні завдання викладання дисципліни. 3. Короткий історичний огляд методів навчання малюнку.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота;	№ 2, 3, 9,14 із списку базової літератури; 1, 2 (допоміжна);	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань	5б.(вибірково під час опитування)	Згідно з розкладом занять, залік
<u>Тема 2.</u> Види образотворчого мистецтва, декоративно-прикладного,	Лекція, практичне заняття,	№ 4,5,6,7 із списку базової	Опрацювання теоретичних питань,	5б. (вибірково під час опитування)	Згідно з розкладом занять, залік

<p>архітектури і дизайну. Засоби образотворчої мови і властивості художніх технік та матеріалів</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна класифікація усіх видів мистецтва. 2. Виразальні властивості лінії, тону, кольору, об'єму. 3. Лінійний малюнок. Основи перспективи. 4. Основи площинного і об'ємного зображення. <p><u>Тема 3.</u> Основи кольорознавства. Види, прийоми і засоби композиції.</p>	<p>самостійна робота;</p> <p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота;</p>	<p>літератури; 4 (допоміжна);</p> <p>№ 4, 5,6,12 із списку базової літератури; 2,4 (допоміжна);</p>	<p>виконання практичних завдань</p> <p>Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, залік</p>
<p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика кольорового спектру. Основні і похідні кольори. 2. Основні прийоми, засоби і закони композиції. 3. Композиція натюрморту, пейзажу, портрету. 4. Основні пропорції людини. Вікові особливості голови і фігури. 	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота;</p>	<p>№ 4, 5, 6, 8 із списку базової літератури; 2, 3 (допоміжна);</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, залік</p>
<p><u>Тема 4.</u> Методика малювання з натури. Методика малювання на теми та ілюстрування літературних творів.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості зображення натюрморту. 2. Особливості зображення портрету. 3. Особливості зображення інтер'єру та екстер'єру. 4. Особливості тематичного малювання та ілюстрування літературних творів. 	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота;</p>	<p>№ 6,10, 11,13 із списку базової літератури; 2 (допоміжна);</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, залік</p>
<p><u>Тема 5.</u> Народне декоративно-прикладне мистецтво і методика викладання. Унікальність декоративно-прикладного мистецтва Карпатського регіону.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Естетичне виховання учнів з урахуванням ментальних особливостей жителів Карпатського 	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота;</p>	<p>№ 6,10, 11,13 із списку базової літератури; 2 (допоміжна);</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, залік</p>

<p>регіону засобами народного образотворчого мистецтва.</p> <p>2. Художні особливості вишивки і ткацтва Гуцульщини. Орнамент та його види.</p> <p>3. Яворівський і Петриківський, Косівський розпис: історія розвитку, художні особливості.</p> <p>4. Кераміка Покуття та Опішні.</p> <p>5. Писанкарство. Технологія виготовлення, художні особливості Карпатського регіону.</p> <p><u>Тема 6.</u> Вичення традицій українського іграшкарства та української витинанки. Регіональні художні особливості.</p> <p>План</p> <p>1. Художньо-конструктивні особливості іграшок різних регіонів.</p> <p>2. Історія розвитку і традиції української витинанки.</p> <p>3. Види і структура витинанок.</p> <p><u>Тема 7.</u> Психолого-педагогічні і композиційні особливості образотворчої діяльності дітей молодшого віку.</p> <p>1. Огляд наукових праць присвячених творчості дітей.</p> <p>2. Загальні етапи розвитку малюнку у ранньому дитинстві.</p> <p>3. Актуальні проблеми художнього розвитку дітей.</p> <p><u>Тема 8.</u> Урок-основна форма організації навчально-виховної роботи у школі. Методика проведення бесіди ознайомлення з творами образотворчого мистецтва.</p> <p>План</p> <p>1. Структура і типи уроків образотворчого мистецтва.</p> <p>2. Міжпредметні зв'язки. Комплексний підхід до занять.</p> <p>3. Дидактичні принципи навчання.</p>	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота;</p>	<p>№ 2, 7,11 із списку базової літератури; 4, 5 (допоміжна);</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, залік</p>
<p><u>Тема 7.</u> Психолого-педагогічні і композиційні особливості образотворчої діяльності дітей молодшого віку.</p> <p>1. Огляд наукових праць присвячених творчості дітей.</p> <p>2. Загальні етапи розвитку малюнку у ранньому дитинстві.</p> <p>3. Актуальні проблеми художнього розвитку дітей.</p>	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота;</p>	<p>№ 4, 5, 7 із списку базової літератури; 1, 3 (допоміжна);</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, залік</p>
<p><u>Тема 8.</u> Урок-основна форма організації навчально-виховної роботи у школі. Методика проведення бесіди ознайомлення з творами образотворчого мистецтва.</p> <p>План</p> <p>1. Структура і типи уроків образотворчого мистецтва.</p> <p>2. Міжпредметні зв'язки. Комплексний підхід до занять.</p> <p>3. Дидактичні принципи навчання.</p>	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота;</p>	<p>№ 4, 9,11,14 із списку базової літератури;</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, залік</p>

4. Естетичне виховання учнів засобами живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва. <u>Тема 9.</u> Позакласна та позашкільна робота з образотворчого мистецтва. План 1. Види і форми позакласної та позашкільної роботи. 3. Гурток-основна форма організації позакласної роботи. 3. Планування навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота;	№ 7, 9,11,14 із списку базової літератури; 4 (допоміжна);	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань	5б. (вибірково під час опитування)	Згідно з розкладом занять, залік
---	---	---	--	-------------------------------------	----------------------------------

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів включають: 25 балів за практичні заняття; 25 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен. https://knni.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/43/2019/12/Положення-про-організацію-освітнього-процесу-та-розробку-основних-документів.pdf
Вимоги до письмової роботи	
Семінарські заняття	Навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів

7. Політика курсу

Вивчення навчальної дисципліни «Образотворче мистецтво з методикою навчання» потребує виконання завдань згідно з навчальним планом. Програмою курсу передбачено: теоретичний матеріал студенти засвоюють на лекційних і практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, виконання практичних завдань із теми. В процесі навчання студент повинен вміти розрізняти стилі та напрямки в образотворчому мистецтві, аналізувати художні твори мистецтва. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до реалізації творчих задумів, а також дає змогу застосувати набуті знання, уміння та навички в художньо-педагогічній діяльності. Відслідковується викладачем плагіат, регулюється [положенням про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)

8. Рекомендована література

Базова

1. Антонович Є. А., Проців В. І., Свид С. П. Художні техніки в школі. – К.: Освіта, 1997. – 180 с.
2. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво: Навч. посібник. – Львів:Світ, 1993.– 272 с.
3. Гнатюк М. В. З історії художньої освіти і методів навчання. Обрії. Наук.-пед. журнал. 2010. № 2. С. 29-35.
4. Гнатюк М. В. Образотворче і дек.-прикладне м-во (осн. обр. грамоти): навч. посіб. Ч. І. Івано-Франківськ: Ярина, 2016. 196 с.
5. Гнатюк М. В. Образотворче і дек.-прикладне м-во. Методика н-ня дітей мол. віку : навч. посіб. Ч. II. Івано-Франківськ : Ярина, 2017. 246 с.
6. Кириченко М.А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти. - К.: Вища школа, 2002. – 190 с.
7. Конопко О.І. Образотворче мистецтво. К.: Київський міський педагогічний коледж, 2005. - 100 с.
8. Котляр В. П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 200 с.

9. Кузьминський А.І., Омеляненко. Педагогіка / підручник. – К. : Знання, 2008. – 447 с. 5. Л. М. Любарська, М.І. Резніченко. Образотворче мистецтво.: Підручники для 1- 4 кл. - К.: Форум, 2002 - 2004.
10. Лащук Ю.П. Покутська кераміка. – Опішне: Українське народознавство, 1998. – 142 с.
11. Масол Л. М. та ін. Методика навчання мистецтва у початковій школі: посіб. для вч. Харків : Веста: Ранок, 2006. 256 с.
12. Пастир І. В. Основи композиції образотворчого мистецтва: навч.-метод. посібн. Одеса : Ізмаїл, 2013. 273 с.
13. Ружицький В.А., Малиніна А.О. Основи петриківського розпису: Навч.-метод. посібник. – Харків “Скорпіон”, 2014. – 48 с.
14. Фіцула М. М. Педагогіка / навч. посібник. – К.: Академвидав, 2007. – 559 с.

Допоміжна

1. Жолтовський П.М. Художнє життя на Україні в XVI – XVIII ст. – К.: Наукова думка, 1983. – 190 с.
2. Лосюк П.В. Декоративно-прикладне мистецтво в школі. – К.: Рад. школа, 1979. – 64 с.
3. Лоханько Ф.П., Фролова Т.І. Художні матеріали. Техніка живопису.– К., 1960. – 140 с.
4. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навч. посібник .-2-е вид., Рек. МОН .- К.:ВД"Слово", 2010 .-172 с.
5. Найден О. Народна іграшка: традиції, образні особливості // Народне мистецтво, 1997. – №1. – С.42–45.

Викладач Федюк Ю.І.